

109 (New Syllabus)

II

Total No. of Questions – 16

Total No. of Printed Pages – 4

Regd.

No.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Part – II SANSKRIT, Paper-I (Second Language)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

- Note : (i) All questions should be attempted.
(ii) Question Nos. 1, 2, 3 and 14 should be answered in the medium of instruction of the candidate.
(iii) The remaining questions should be answered in Sanskrit (Devanagari Script) only.
(iv) The bits of a question should be attempted together.

- सूचना : (i) सर्वे प्रश्नाः समाधातव्याः ।
(ii-iii) प्रथम, द्वितीय, तृतीय प्रश्नान् अनुवादप्रश्नं च विहाय अन्ये प्रश्नाः संस्कृतभाषायामेव (देवनागरिलिप्या) समाधातव्याः ।
(iv) प्रश्नाः अनुक्रमेणैव समाधातव्याः ।

1. एकं श्लोकं पूर्यित्वा भावं लिखत । 1 × 6 = 6
(अ) दुर्जनः परिहर्तव्यो ।
..... न भयङ्करः ॥
(आ) दरिद्राय कृतं ।
..... अश्वमेधसमं विदुः ॥
2. एकं निबन्धप्रश्नं समाधत्त । 1 × 6 = 6
(अ) "दशरथस्य पश्चात्तापः" इति पाठस्य सारांशं लिखत ।
(आ) कपयः वानरकुलस्य महत्त्वं कथं वर्णितवन्तः ?
3. एकं निबन्धप्रश्नं समाधत्त । 1 × 6 = 6
(अ) पुण्डरीकमुहिदीशय कपिञ्जलः किम् उपदिदेश ?
(आ) "स्वेदस्य पुष्पाणि" इति पाठ्यभागस्य सारांशं लिखत ।

4. चतुर्णां प्रश्नानां समाधानं लिखत । 4 × 2 = 8
- (अ) अर्थशास्त्रे कति अधिकरणानि सन्ति ?
- (आ) सर्वेषां प्राणिनां प्राणधारणं कस्याधीनं वर्तते ?
- (इ) सर्वे छात्राः बोपदेवं किमिति कथयन्ति स्म ?
- (ई) कृपणस्य अग्रे गमनं दृष्ट्वा सर्वे किं कृतवन्तः ?
- (उ) नागार्जुनः कः ?
- (ऊ) युवकः वणिजः गृहे केन रूपेण उद्योगं प्राप्तवान् ?
5. द्वौ ससन्दर्भौ व्याख्यात । 2 × 3 = 6
- (अ) अचक्षुर्विषये घोषं वारणस्येव नर्दतः ।
- (आ) न रत्नमन्विष्यति मृग्यते हि तत् ।
- (इ) धरणिममरवाणि ! प्राप्य नाकीकरोषि ।
- (ई) प्रायेण शक्ता न वयं भवेम ।
6. द्वौ ससन्दर्भौ व्याख्यात । 2 × 3 = 6
- (अ) निरर्थकः संस्कारः ।
- (आ) यत्नक्ष्मीवसतेस्तव मधुपैरूपभुज्यते कोशः ।
- (इ) पुण्यरूपाणि एतानि पुष्पाणि वन्दे ।
- (ई) जीर्णम् अङ्गे सुभाषितम् ।
7. त्रयाणां प्रश्नानां समाधानानि लिखत । 3 × 2 = 6
- (अ) मुनिः दशरथं किमिति शशाप ?
- (आ) धर्मसाधनेषु आद्यं किम् ?
- (इ) सततं भूषणं किम् ?
- (ई) एकः किं न कुर्यात् ?
- (उ) सकलभाषाजन्मदात्री का ?
- (ऊ) उपवासे कपिः किं कृतवान् ?

8. त्रयाणां प्रश्नानां समाधानानि लिखत । 3 × 2 = 6
- (अ) पुण्डरीकः किमर्थं विचारग्रस्तः बभूव ?
 (आ) पुलिन्दपुत्रगानं श्रुत्वा भोजः कियत् धनं दत्तवान् ?
 (इ) पञ्चतन्त्रे कति भागाः सन्ति ? ते के ?
 (ई) वेलम्पः गुरुकुलं प्रविश्य कान् पपाठ ?
 (उ) कः स्वेदः पवित्रः ?
 (ऊ) चत्वारः पुरुषाः के ?
9. पुस्तकप्रेषणविषये पत्रम् लिखत । 1 × 5 = 5
- अथवा
- विरामग्रहणाय अभ्यर्थनपत्रम् लिखत ।
10. द्वयोः शब्दयोः सविभक्तिकं रूपाणि लिखत । 2 × 6 = 12
- (अ) शिव (इ) वन
 (आ) नदी (ई) अस्मद्
11. द्वयोः शेषाणि धातुरूपाणि लिखत । 2 × 3 = 6
- (अ) चलति (इ) अपिबत्
 (आ) चदेत् (ई) लभते
12. त्रीणि सन्धिनामनिर्देशपूर्वकं विघटयत । 3 × 2 = 6
- (अ) परमार्थः (ई) इत्यादि
 (आ) रमेशः (उ) पाचकः
 (इ) वसुधैव (ऊ) वृक्षेऽपि
13. त्रीणि सन्धिनामनिर्देशपूर्वकं सन्धत्त । 3 × 2 = 6
- (अ) विद्या + अभ्यासः (ई) देवी + आज्ञा
 (आ) हित + उपदेशः (उ) गै + अकः
 (इ) देव + ऐश्वर्यम् (ऊ) सो + अपि

14. अनुवदत । (आन्ध्र / आङ्ग्लभाषायाम्) 5 × 1 = 5
- (अ) शिवः फलं खादति ।
(आ) हरिः समाधानम् अलिखत् ।
(इ) अहम् उत्तरं वदिष्यामि ।
(ई) किं किं न साधयति कल्पलतेव विद्या ।
(उ) न निश्चिन्तार्थात् विस्मन्ति धीराः ।
15. एकेन पदेन समाधानानि दत्त । 5 × 1 = 5
- (अ) अयोध्यानगरस्य राजा कः ?
(आ) पिनाकपाणिं का पतिमाप्नुम् इच्छति ?
(इ) सुभाषितत्रिशतीति काव्यं केन रचितम् ?
(ई) प्रत्यक्षे स्तुत्याः के ?
(उ) विबुधवाणी कैः भवतापं शमयति ?
16. एकेन पदेन समाधानानि दत्त । 5 × 1 = 5
- (अ) भोजस्य औदार्यम् इति पाठ्यभागः केन विरचितः ?
(आ) शश – कपिञ्जलौ केन भक्षितौ ?
(इ) मलयालस्वामिनः जननीजनकौ कौ ?
(ई) स्वेदस्य पुष्पाणि इति पाठ्यभागः कस्मात् स्वीकृतः ?
(उ) मार्गाः काभिः कलुषिताः ?